

MI MLADI BORCI

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK, 9. JULIJA 1937.

ŠTEV. 43.

† NADŠKOF

ANTON BONAVENTURA JEGLIČ

Na Marijin praznik, 2. julija, ki je bil letos ob enem prvi petek v mesecu, je v zgodnji jutranji uri umrl nadškof Jeglič. Kakor vojak sredi boja je brez bolehanja omahnil, se zgrudil in odšel v večnost. Pač pomenljiva smrt, saj je škof Jeglič dolga leta širil češčenje Matere božje in presv. Srca Jezusovega.

Škof Jeglič je vodil ljubljansko škofijo dva in trideset let in to v najodločilnejšem času slovenskega ljudstva. Z močno roko je posegel v versko in svetno življenje našega naroda. Božja Previdnost mu je naložila izredno važno in težko nalogo. Kako je to nalogo izpolnil, o tem bo sodila na zemlji doba za nami, ki bo z zadostne časovne razdalje mogla pravilno zreti nanj. Sodobniki namreč velikemu javnemu delavcu in voditelju, kakršen je brez dvoma bil škof Jeglič, ne morejo biti pravični.

SVETEL VZOR MLADINI

Soditi pokojnega nadškofa Jegliča kot cerkvenega kneza in slovenskega voditelja ni naša stvar. Njegovo osebno življenje je razodevalo lastnosti, radi katerih bo škof Jeglič za vedno ostal svetel vzor slovenski katoliški mladini. Te lastnosti si ob njegovi krsti pokličimo v spomin.

MOLITEV

Škof Jeglič je bil mož molitve. Javno je znano, da je škof Jeglič silno veliko molil. Vsak dan redno več ur in potem še v vseh težavah in ob važnejših odločitvah, ki jih je bilo v njegovem življenju brez števila. Imel je močno vero v moč molitve. Na božjo pomoč je računil kakor drugi s svetnimi faktorji. V molitvi je

dobival moč za delo, vztrajnost v trpljenju, nadnaravno mišljenje in presojanje vsega zemskega z vidikov večnosti.

DELO

Od oltarja in izpred tabernaklja se je škof Jeglič vsak dan do predzadnjega v svojem življenju vračal k delu. Škof Jeglič ni samo izredno veliko molil, marveč je tudi silno marljivo delal. Ne samo kot mladenič in mož, temveč tudi kot starček v letih, ki so mu bila pred svetom odmerjena za pokoj. Delo, ki ga je škof Jeglič opravil, je za več ljudi. Kdor ga pozna, se čudi, kje je dobil škof Jeglič časa in moči. Odgovor dobimo le v sintezi njegovega življenja: v molitvi je stalno prejemal notranjo moč, ki ga je gnala na delo za čast božjo in zveličanje duš; to delo pa je opravljal po stalnem dnevnem redu. Še kot starček se je držal dnevnega reda vestno kot redovnik.

ODLOČNOST IN NEUSTRAŠENOST

Še ena poteza je na življenju škofa Jegliča, ki mora imponirati vsem, zlasti pa mlademu človeku, namreč **odločnost in neustrašenost**, kadar je šlo za božjo čast in zveličanje duš. Škof Jeglič ni bil dvomljiv in omahljivec; odločitvam se ni umikal, marveč je kot rojen voditelj odločal bistro, jasno in hitro. Od črte, ki jo je spoznal za pravo, ga ni premaknila ne obljuba ne grožnja. Sodbe morda niso bile vedno pravilne, toda iskrenost, odločnost in neustrašenost je bila vedno pristna. Če je zmotno spoznal, jo je naglo in odkrito popravil.

Škof Jeglič nam bodi trajni vzor **molitve, delavnosti in neustrašenosti**.

Zanimiva spričevala E. Kocbeku

Dominsvetovci so se ponovno pohvalili, kako od raznih strani dobivajo laskava priznanja za svoja španska premissljevanja. Mi smo o tem prepričani. Storit jim hočemo uslugo, da še mi navedemo nekaj takih laskavih priznanj.

Oglasili so se iz slovenske in jugoslovanske domovine s svojimi pohvalami in priznanji ljudje, ki jim nikdar ni bilo mar za krščanstvo, pa zato sedaj delajo velike poklone duhu, ki veje iz Kocbekovega članka. Zadovoljili se niso s samo pohvalo Dominsvetovcev, ampak so morali dodati še divje napade na »klerikalce« in »reakcionarje«, ki da poslušajo »Osservatore Romano« in papeško kurijo, namesto da bi šli za katoliško revijo »Dom in svet«.

Ta spričevala so po svoje kajpak merodajna: »Sodobnost«, »Jutro«, »Slovenski Narod«, v Belgradu »Javnost«.

„Sodobnost“

Marksistična »Sodobnost« (1937. 5. zv.) je »Premišljevanja« počastila s pesmico. Pesmica izraža veliko veselje nad tem, da je »Premišljevanje« katoličanom dobro »izprašalo vest« in zagotavlja g. Kocbeka:

»si bolj krščanski kakor oni in Franka blagoslovljeni karoni«.

Pesmico je spisal Igo Gruden in pravi, da je to epigram.

„Jutro“

Tudi »Jutro« (28. 4. 37.) zelo prijazno poroča o katoliški reviji »Dom in svet« in njenem »Premišljevanju«. Podnaslov oznanja z velikimi črkami in z dobrohotnostjo, ki je sicer nima za katoliške stvari: »Zanimiva in poučna studija v reviji, »Dom in svet«.

NEKAJ CITATOV IZ »JUTRA«

»G. Kocbek, ki ga štejejo med voditelje mlajše katoliške inteligence, poudarja v uvodu svojega članka, da želi opozoriti na zgodovinsko krivdo špan-

skega krščanstva in na krivdo tistih krščanov, ki so se danes zatekli v zunanjo učinkovitost na mesto v notranjo zbranost, opozoriti ne zato, da se zmanjša krivda zločinov, ki so se nad cerkvijo v velikem številu dogodili in se dogajajo, marveč da se izpodbije predrzna fašistična trditev, ki hoče prenesti težišče spora drugam, češ da je državljanska vojna v Španiji verska vojna. Vzroki strašnega obračuna v Španiji namreč niso verski, ampak družabni.«

»Za glavni vzrok svojega oboženega upora navajajo fašisti »vedno večjo boljševizacijo« španskega prebivalca, »toda po pričevanju mnogih treznih španskih katolikov komunistične Španije sploh nikjer ni bilo. Komunistem služi španskim fašistom le za pretvezo, da lahko nastopajo zoper delavski razred.« Tu Kocbek spet navaja mnenje »preudarnega duhovnika«.

»V naslednjem poglavju govori Kocbek o »težkih dejanjih nad katoliško Cerkvijo in njenimi verniki«, ki jih obsoja, obenem pa navaja vzroke, ki so do njih dovedli. Tu je za avtorja odločilen odgovor na vprašanje: Kaj so predstavniki cerkve storili v trenutku, ko so se generali obrnili proti vladi? »Odgovor je povsem jassen in usoden: stopili so na stran generalov, fevdalcev in desničarskih ideologov. Duhovščina je od vsega začetka vedela za upor in ga pomagala pripravljati. Ko je izbruhnil, je vernike javno pozivala, naj se ga udeleže, in se ga je nazadnje sama dejanski, to je z orožjem udeležila.« Kocbek navaja v dokaz pričevanja uglednih katolikov samih: holandskega pisatelja in zgodovinarja dr. Brouwerja, Sempruna i. dr. Iz njih je razvidno, da so razen v baskiški zemlji vsa verska središča bila uporniška gnezda, »... mnoge samostane so opremili tako dobro, da so se v usodni noči av-

tomatično spremenili v trdnjave.«

»Ko z začudenjem čitamo to resno premissljevanje katolika o Španiji, se vprašujemo, za kakšen ugled katolištva se bore ti isti katoličani, ki v svojem časopisu dvigajo glas za generala Franca in zmerjajo za komuniste ali vsaj komunistične simpatizerje vse one, ki jim v tej pristranosti ne sledijo, čeprav se tudi za republikanski tabor, kakršen se je v teku državljanske vojne razvil, ne zavzemajo.« (Podčrtano podčrtali mi.)

JUTRO JE ZADOVOLJNO

Na koncu imenuje članek »resno premissljevanje« in se zaleti v one, ki simpatizirajo z belimi.

„Slovenski narod“

»Slovenski Narod« (28. 4. 37.) poroča, da je »Dom in svet« priobčil »velezanimivo in poučno razpravo«.

Na koncu pomembno dostavi: »Tega nismo napisali mi, marveč književnik Edvard Kocbek in sicer v »Dom in svetu«, ki ga tiska katoliška tiskarna in zalaga Katoliška knjigar- na!«

Belgrajska „Javnost“

Največ pozornosti pa je posvetil članku belgrajski tednik »Javnost«, glasilo jugoslovanske framasonerije, ki mu »Premišljevanje« tako ugaja, da smatra »za absolutno potrebno, da ga vsaj v najkrajšem izvlečku objavimo«. Izvleček je zelo izčrpen, opremljen s primernim komentarjem, ki vedno pazi, da zadostno poudari vse Kocbekove obtožbe katoliške duhovščine in katoličanov. S priznanjem ni skopa: »Tako strašnih resnic o zadržanju duhovščine v Španiji in o zadržanju fašistov, ni pri nas še nihče napisal...« Nežna skrb framasonske »Javnosti« za avtorja je pa čisto odveč, ko pravi: »Kaj bodo z avtorjem, ki je eden od voditeljev mlajše generacije v Sloveniji?«

Komu tako pisanje služi?

Ta spričevala povedo tole: Dominsvetova premišljevanja so framasonom in komunistom tako z jezika vzeta, da tem največjim sovražnikom katolicizma ni treba v njih ničesar popravljati, Kocbeku ničesar podtikati, ničesar dodajati. Kajti to, kar je pisal »Dom in svet«, se popolnoma sklada z njihovim slogom.

Dom in svet ponavlja za komunisti in njihovimi skritimi ljudskofrontnimi sodelavci težke in zahrbtna laži o kruto preganjanih španskih katolikih. Za Dom in svetom jih z nasladdo ponavlja svobodomiselni tisk — ne kakor da bi svobodomiselni tisk teh laži dozda še ne bil širil — toda zanj je izredno zabavno, da se more zdaj sklicevati na Edvarda Kocbeka in Dom in svet, »ki ga tiska Katoliška tiskarna in zalaga Katoliška knjigarna.«

Če se gospod avtor v spričevala teh merodajnih sodnikov zamisli, ga lahko postane strah.

Povej mi, kdo te hvali in povem ti, kam vede tvoja pot

»Jutro«, »Narod« in slični so hvalili križarski »Križ na gori«.

»Jutro«, »Narod« in slični so hvalili krščansko socialistični »Ogenj«.

»Jutro«, »Narod« in slični so pohvalili »Dominsvetova« »Premišljevanja«.

Kaj naj bi tudi »Jutro«, »Narod« in slični drugega storili?

Kaj moremo mi zato, če si je »Dom in Svet« te pohvale zaslužil?

Počitnice

Kaj naj pomeni ta beseda »Počitnice«?... »Čas počitka!« — Ta definicija ni natančna.

Morda čas *popolnega* počitka?

Tak popolni počitek si vzamemo samo po veliki splošni utrujenosti, po hudem telesnem oslABLJENJU, ki je že nekaka bolezen. Bilo bi pa preveč čudno, če bi bilo šolsko delo tako, da bi na koncu šolskega leta imeli same bolnike.

»Čas, ko si odpočijemo od tolikih naporov.« — Ta definicija bi bila boljša. Dopušča namreč, da smemo o »počitnicah« tudi kaj delati. Tudi o počitnicah se da delati. Primerno je vsako delo, da le nudi oddih. Pred vsem pride zdaj na vrsto tisto, kar vsekakor mora biti narejeno, pa med šolskim letom ni bilo časa za to.

V čem ne more biti odmora?

Treba je razumeti, da je življenje *neprestano dviganje*. V pobožnosti, v umskem življenju, v apostolskem delovanju, v duhovnem in nadnaravnem napredku, ne sme biti nobenega odmora, *ni nobenih počitnic*.

Dokaz je kaj enostaven: Kakor se človek ne more odreči temu, kar po naravi potrebuje, da telesno ne umre, tako se kristjan ne more odreči temu, kar mu je potrebno, da njegovo krščansko življenje ne umre.

Nihče ne bo menda trdil, da bi se smelo dijaško življenje deliti takole: skozi devet šolskih mesecev duševna rast in napredek, skozi tri mesece počitnic pa zanemarjenost in nazadovanje. Vzgoja bi na ta način zelo počasi napredovala. Nekako tako, kot preproga Penelope, Odisejeve žene, ki je ponoči toliko razparala, kolikor je podnevi natakala.

ČAS ODDIHA IN ČAS RAZVOJA

Počitnice morajo torej biti dijaku čas počitka od šolskega dela, morajo pa tudi biti doba oblikovanja in vzgoje. Odmor velja samo za različne latinske naloge, za logaritme, toda hoja k popolnosti, hoja k lepšemu božjemu življenju ne pozna odmora. Počitnice so čas počitka, so pa obenem tudi čas rasti in razvoja.

TELO

Seveda je najbolj vidno, da so počitnice čas telesnega razvoja.

Skandinavci so svoj čas izvedli zanimiva opazovanja. V določenih presledkih so merili dijake vseh srednjih šol, kako hitro zrastejo. Ta merjenja so dala presenetljiv zaključek: med šolskim letom srednješolec ne raste, zato pa o počitnicah zraste toliko, da dohiti mladostnike delavnih stanov.

Torej šolsko delo za nekaj časa zaustavlja telesni razvoj. Torej je o počitnicah treba dati dovolj časa telesnemu razvoju in skrbeti zanj z izdatnim gibanjem. Sicer se bo za zanemarjeno telo v prihodnjem šolskem letu maščevalo s slabšimi uspehi.

DUŠA

Torej telesu, kar je njegovega!

Toda tudi duši, kar je njenega! Tudi duša mora rasti in sicer neprestano rasti, tudi o počitnicah.

Torej dijaki tudi o počitnicah potrebujejo nekega pouka, ki pa kajpak ne bo šolski.

Slava in čast dobro podanemu šolskemu pouku! Poedincu prihrani ogromno delo. Kaj bi bilo, če bi moral vsak poedinec doganjati sam, kar je v resnici sad premišljevanj, iskanj in izkušenj stoterih rodov. Toda poleg šolskega pouka in tudi za njegovo izpopolnitev je treba tudi še kaj drugega. Šolska izobrazba sama dijaku še nikakor ne zadošča. Treba je še drugih stvari; te pa se dajo opraviti predvsem o počitnicah.

Realno poznanje današnjih razmer, neposredno in živo spoznavanje socialnega okolja, vzgoja za samostojno delo, navajanje k akcijam, to so področja — in še marsikaj drugih je — kjer šola ne zadošča,

Zasmehovalcem „verske vojne“ v Španiji...

Paziti moramo na znamenja časa. Ne v zamolčevanju nevarnosti, ampak v njih jasnem spoznanju je sredstvo zoper viharje časov. Norci se nevarnosti smejejo in v njej poginejo. Modri jo prepoznajo in se ji izognejo.

Škof Ketteler leta 1841.

dasi za te marsikaj da. Kljub dobri volji vzgojitelji često fizično ne zmorejo več kakor to, da tista ogromna polja, ki se odpirajo lastni dejavnosti, samo nekoliko nakažejo.

Dobro pripravljeni in dobro vodeni obiski tovarnen, razstav, aeroplanskih hangarjev, knjižnic; mali izleti v industrijska središča, rudnike, kamnolome, opekarne; ogledi prič naše preteklosti: cerkva, mestnih hiš, samostanov; izleti v bližnjo in daljno okolico in na gore; potovanja v druge pokrajine naše domovine; dijaška zborovanja in tečaji; vse to bo nudilo dijaku novih

bogastev, še posebno, če ima kdo smisel za realno življenje in se je naučil za mrtvimi stvarmi gledati sijaj in bedo preteklih dni.

VAJA SVOBODE

Toda predvsem morejo in morajo biti počitnice vaja svobode.

Med letom so te več ali manj navajali k zunanjim verskim vajam. Kdo ve, koliko je bilo res tvojeja v teh skupnih vajah? Čisto nekaj drugega pa je, če hodi dijak k maši vsak dan tudi o počitnicah, takrat, ko je — ločen od tovarišev

in nadzorstva, če hodi redno k zakramentom, če sam od sebe posveti pet minut iskreni molitvi ali kratkemu obisku v cerkvi; če se samostojno varuje slabe družbe in slabih priložnosti.

*

Naj gre za umsko življenje v širšem pomenu besede, za duhovno življenje ali za kaj drugega, počitnice morejo biti za dijake čas vsestranskega napredka. To se pa redkokdaj doseže. To dejstvo je vznemirljivo.

Kaj bomo storili, da se to stanje izboljša?

RASIZEM OBSOJEN

Kakor smo že v zadnji številki poročali, je kongregacija sv. oficija z dekretom dne 19. junija uvrstila v seznam prepovedanih knjig delo »Il Razzismo (Milano—Paris 1937), ki ga je napisal italijanski profesor Cogni. V »Osservatore Romano« je dne 20. junija t. l. priobčil konzultor sv. oficija M. Cordovani O. P. kratko poročilo o tej obsodbi.

Knjiga profesorja Cognija — tako poudarja p. Cordovani — ne bi bila prišla na indeks, če bi rasizem samo objektivno presojala. Prišla je na indeks, ker zastopa in brani trditve, ki nasprotujejo verskemu nauku.

GLAVNE ZMOTE RASIZMA

Vredno si je ogledati vsebino te knjige, ker so v njej zbrane pogloblitve z mote rasizma.

V prvem delu, ki je bolj teoretičen, zastopa avtor trditve, da vse telesne, umske, нравne in verske vrednote izvirajo iz krvi. Je materialist in uči, da se duh počasi razvija iz snovi, taji torej nesnovnost duše in Boga.

Bog mu je ista stvar, kakor narava in človek.

Človek mu ni sestavljen iz duhovne duše in tvarnega telesa, ampak sta mu telo in duša ena in ista reč, le gledana z drugega vidika. Duše brez telesa mu sploh ni, torej posmrtnega življenja ne pozna.

Najnovejša in najbolj božja resnica mu je, da človek toliko živi, kolikor se uničuje in se izpraznjuje za življenje drugih in družbe.

Materija mu ni mrtva stvar, ampak je vsa materija živa energija, ki doseže svoj vrhunec

v telesno krepkih in drznih ljudeh, posebno Nordijcih. V telesu so najvišje in junaške vrednote življenja.

Kakor je nepremostljiv razloček med gospodom in plebejcem, tako so nekatere rase določene zato, da komandirajo, druge pa, da služijo. Najvišja in najbolj izbrana rasa pa je arijska, posebno današnja germanska in nekoliko tudi romanska, ki se je z germansko plemenitila, ko se je za časa vdora barbarskih narodov romanski krvi prililo nekaj kapljic plemenite germanske krvi.

RASIZEM JE NEKRŠČANSKI

Te teorije so čisto navadno zanikanje krščanstva.

Samozatajevanje svetnikov je po njej krvna in rasna revščina, navadno ljudstvo določeno, da služi »nadjudem«, zaradi katerih svet obstoja. Izvirni greh je po tem nauku nesmisel, ljudje nismo potrebni odrešenja; Jezus Kristus mu ni trpeči Odrešenik, ampak gospodovalec. Vse tehta in ceni po telesni moči, po materialnem uspehu, po zmagi v življenjskem boju. Zato Cogni trdi, da ni večjega sramotenja življenja kot je svetopisemska knjiga Job.

Ako ne zaslužijo cerkvene obsodbe ti nauki, katera druga neumnost potem zasluži cerkveno obsodbo?

Sicer pa je že vaticanski koncil zavrgel panteizem in materializem, ki sta jedro rasizma. Zadnja obsodba sv. oficija je torej samo logičen zaključek iz obsodbe onih prejšnjih zmot.

»Neudeutschland« razpuščena

Württembergski notranji minister dr. Schmidt je razpustil organizacijo nemških katoliških akademikov »Neudeutschland«. Vse pravice in premoženje društva so danes pod prisilno upravo. Prepovedal je društvu vsako nadaljnje delo in tudi ustanovitev novega društva.

Naročnike, ki kake številke na počitniški naslov niso prejeli, prosimo, da nam to sporoče po dopisnici. Zahtevane številke

bomo takoj odposlali.

UPRAVA.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).